

सम्पादकीय

संसद्को रस्साकस्सी

प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले संसद्लाई सम्बोधन गर्नुभएसँगै पाँच दिनदेखिको अवरोध हटेको छ ।संसद्को अवरोध खुलेसँगै सोमबार राष्ट्रिय सभाबाट अध्यादेश प्रतिस्थापन गर्ने पाँच वटा विधेयक पारित भए । प्रतिनिधि सभाबाट भने यसअघि नै ती विधेयक पारित भएका थिए । राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले सोमबारै संघीय संसद्का दुवै सदनको बैठकबाट पारित भई पेस भएका पाँच वटा विधेयक प्रमाणीकरण गरे । प्रमाणीकरण गरिएका विधेयकमा सुशासन प्रवर्धन तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहसम्बन्धी केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक, सहकारीसम्बन्धी केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक, आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक, आर्थिक तथा व्यावसायिक वातावरण सुधार र लगानी अभिवृद्धिसम्बन्धी केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक र निजीकरण ऐन, २०५० लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक रहेका छन् । भूमिसम्बन्धी अध्यादेशमा भने संसद्मा सहमति नभएकाले सरकारले फिर्ता लिएको छ । अध्यादेश जारी गरेको ६० दिनभित्र संसद्बाट पारित नभए निष्क्रिय हुन्छ । त्यही भएर यो अध्यादेश सोमबारदेखि निष्क्रिय भएको छ ।

सरकारले यसलाई भूमिसम्बन्धी विधेयक बनाएर संसद्मा लैजाने सहमति गरेको छ । विधेयक पारित नहुने जोखिमकाबिच प्रधानमन्त्री ओलीले राष्ट्रिय सभाको सोमबारको बैठकमा जवाफ दिए । लगातार पाँच दिनको स्थगनपछि सभाको बैठक सोमबार सुचारु भयो । राष्ट्रिय सभाको सोमबारको बैठकमा प्रतिनिधि सभाबाट सन्देशसहित प्रस्तुत यी पाँच वटा विधेयक हुबहु पारित भए । पाँच वटै विधेयकमा प्रतिपक्षी दलले संशोधन राखेको थियो । संशोधन स्विकार्न सभाका अध्यक्ष नारायणप्रसाद दाहालले गरेको प्रस्ताव बहुमतले अस्वीकृत भयो । ध्वनि मत विभाजनमा सत्तारूढ नेपाली कांग्रेस, नेकपा (एमाले), जनता समाजवादी पार्टी (जसपा), नेपाल र लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी नेपालले संशोधनको विपक्षमा मत प्रकट गरे । पाँच वटै विधेयकमा प्रमुख प्रतिपक्षी नेकपा (माओवादी केन्द्र), नेकपा (एकीकृत समाजवादी) र राष्ट्रिय जनमोर्चाले १६ वटा संशोधन प्रस्ताव दर्ता गराएका थिए ।

• नवराज प्रसाईं

सुन्दर भविष्यका अनगिन्ती सपना मनभरि सजाउँदै त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलबाट देश छोड्दै गर्दा मैले एउटा मात्र कामना गरेको थिएँ- मेरो देश बनेन, सुशासन भएन, अनि युवा विदेशिने लहर रोकिएन । तैपनि, देशमा जे-जाति भएको छ, जे-जाति बाँकी छ, त्यसको संरक्षण होस्। देशका स्रोत र साधन बचुर, धर्म-संस्कृति बचोस् । राष्ट्रियता, भाइचारा, सामाजिक सद्भाव र सामाजिक न्याय नमरोस्।

आज विदेशी मुलुकबाट फेरि देशलाई नियाल्दा मेरो मनमा केही प्रश्नहरू उब्जिएका छन् नेपाल किन बनेन ? हामी कहाँ चुकिरहेका छौं ? कुन बाटोमा अघि बढिरहेका छौं ? विकसित विदेशी देशहरू कसरी सफल भएका रहेछन् ? परिवर्तन कहाँबाट सुरु गर्ने ? के नेताहरू नै खराब भएर हाम्रो देश विकसित नभएको हो ? कमजोरी हाम्रो संविधानमा छ या व्यवस्थामै ?

यी सबै प्रश्नहरूको समीक्षा गर्दै गर्दा, किन हाम्रो देश पछि परेको हो वा किन विदेशी देशहरू विकसित भए भन्ने निष्कर्षमा आफ्नै दृष्टिकोण यसरी प्रस्तुत गर्ने जमर्को गरेको छु।

अङ्ग्रेजीमा एउटा भनाइ छ, 'अ फिस रोट्स फ्रम द हेड डाउन।' भन्नाले हरेक नेतृत्व यदि माथिल्लो तहबाट क्षयीकरण हुन्छ भने त्यसको असर विस्तारै तल्लो तहसम्म फैलिन्छ। अथवा, टाउकोबाट कुहिन सुरु गरेको माछा विस्तारै शरीर हुँदै पुच्छरसम्म

पुग्छ। आज नेपालको नेतृत्व यही अवस्थामा छ। नेपालका उच्च पदस्थदेखि सर्वसाधारण जनता, घर-घरमा, समाजका हरेक तह-तकामा भ्रष्टाचार, बेथिति, विसङ्गति र अन्धभक्त अविश्वासले कुहिएर गाउँ, समाज, देश, राष्ट्र सम्पूर्ण नेतृत्व पतनको अवस्थामा छ।

पक्कै पनि हाम्रो समाजमा शिक्षाको कमी छ, चेतनाको कमी छ। तर त्योभन्दा महत्वपूर्ण कुरा हाम्रो सिकाइ र सिकाउने प्रणालीमा समस्या छ। हाम्रो समाजमा जो-कोही आफू पहिला बन्न चाहन्छ, ऊ त बन्छ नै, फेरि अरूलाई अरुजस्तो बनाउन चाहँदैन, आफूजस्तै बनाउन चाहन्छ।

यसको अर्थ, समाजका गुरुहरू पनि आफ्नै मन्त्र शक्तिशाली बनाउन चाहन्छन्, आफ्नै साम्राज्य बलियो बनाउन चाहन्छन्। मेरो मतलब, जसले जसको नुन खाएको छ, उसकै सोभो गछी। आफूले फाइदा लिन सकियो अथवा आफूलाई न्याय भयो भने बाँकी अरूको अन्यायको पीडा महसुस नगर्ने एउटा मौन समाज, जो अहिले पनि समाजमा बेथिति र विसङ्गति थप मजबुत पार्न सक्रिय देखिन्छ।

समाज सक्रियोस्, समाजको मान-मर्यादा, रीतिरिवाज, परम्परा सबै सक्रियोस्, तर व्यक्तिगत अहं र स्वार्थ कहिल्यै नसक्रियोस्। यस्तै समाज, यस्तै राजनीतिक संरचना, यस्तै संस्कार र स्कुलिङमा हुर्किरहेको समाजबाट निर्माण भएको नेतृत्वमा हामी छौं।

आज आम नेपाली जनता र उनीहरूले प्रतिनिधित्व गर्ने समाज आफैँ अघि बढ्नुपर्ने तर छिमेकी अगाडि बढ्नु नहुने, जो आफ्नो बल, क्षमता, ज्ञानले अगाडि बढ्न खोज्छ, उसलाई बीचैमा रोक्नुपर्ने, खुट्टा तान्नुपर्ने प्रतिस्पर्धामा हाम्रो समाज

व्यस्त छ।

हिजो राजतन्त्र चाहिँदैन भनेर गणतन्त्र ल्याउने जनता पनि तिने हुन्, आज गणतन्त्र भएन, राजतन्त्रमा फर्की भन्ने पनि तिने हुन्। जनताको सोच उही हो, चेतनाको स्तर उही हो। सामाजिक-राजनीतिक संरचना, राजनीतिक संस्कार उही हो

जस्तै- छिमेकी दाइ वडाको अध्यक्ष भयो, म किन भइनँ ? गाउँले साथीले घर-गाडी किन्यो, मेरो किन भएन ? छिमेकी स्कुलको अध्यक्ष भयो, म किन भइनँ, अरूले गाउँको सडकको ठेक्का पाए, मैले किन पाइनँ ? अरूले भ्रष्टाचार गरे, मैले किन नगर्ने ?

अरूले कमिसन बाँडे, मैले किन नबाँड्ने ? उसको घरको बाटो पिच छ, मेरो किन छैन ? छिमेकीको छोरा परीक्षामा प्रथम भयो, मेरो किन भएन ? फलानो कुनै पार्टीको नेता भयो, म किन हुन सकिनँ ? छिमेकीको श्रीमान्ले श्रीमतीलाई गहना किनिदिए, मेरो श्रीमान्ले किन किनिदिएन ? छिमेकी यो पार्टीको, म यो पार्टीको। छिमेकी गणतन्त्रवादी, म राजावादी। यिनै प्रश्नहरूमा रुमलिएको मेरो समाज र यस्तै प्रतिस्पर्धाबाट निर्माण भएको नेतृत्वमा हामी छौं।

हाल म विगत एक वर्षदेखि क्यानडामा बस्दै आएको छु। यहाँ आएर मैले बुभेको र आफूले महसुस गरेको एउटा महत्वपूर्ण कुरा भनेको नै 'इनोर एन्थिड एन्ड फोकस अन योरसेल्फ' अर्थात् 'सबै कुराको बेवास्ता गरौँ, सधैं आफूसै केन्द्रित होऔँ' यहाँको मूल मन्त्र नै यही छ।

यहाँका जनता सालिन, सरल र सहयोगी छन्। उनीहरूको दैनिकी साधारण छ। दिनभर आफ्नो समयमा काम गर्ने, आफ्नो योजना र लक्ष्यमा कसरी सफल हुने भन्ने कुरामा उनीहरू आफैँ प्रतिस्पर्धा गर्छन्। बिहानी हाँसोबाट सुरु भएको

मुस्कान बेलुका निदाउँदा पनि त्यही ऊर्जा, त्यही मुस्काना न कसैको चासो, न कसैको परबाह। हरदम आफैँमा केन्द्रित। यहाँ कुनै प्रतिस्पर्धा छैन। न छिमेकीको घर दश-एघार तलाको हुँदा चित्त दुखाउने प्रवृत्ति छ, न साथीभाइ सम्पत्तिले भरिभराउ हुँदा कुनै मोह होडबाजी र प्रतिस्पर्धा छ।

भ्रष्टाचार यहाँ पनि हुन्छ, तर यहाँ उसले भ्रष्टाचार गर्‍यो भन्दैमा जो कोहीले भ्रष्टाचारको सिको गर्नुपर्ने संस्कार छैन। नेपालमा उसले ठेक्का पायो, मैले किन नपाउने, उसले खायो, मैले किन नपाउने भन्ने अभ्यास यहाँ छैन।

भ्रष्टाचार रोक्ने महत्वपूर्ण अस्त्र पनि 'बेवास्ता' नै हो भन्ने कुरा मैले व्यक्तिगत रूपमा महसुस गरें। जस्तै- कसैले भ्रष्टाचार गर्‍यो भने उसलाई बेवास्ता गरिदिनुहोस्, आफैँ भ्रष्टाचार नगर्नुहोस्।

त्यसपछि आफैँ कम हुन्छ भ्रष्टाचार। तपाईंले सुरु गर्नुभयो भने भोलि अर्कोले गर्छ, पर्सि अर्कोले गर्छ- यसरी त पूरा देश नै भ्रष्टाचारमा डुब्छ। तपाईं भ्रष्टाचार नगर्नुहोस्, यसलाई बढावा नदिनुहोस्, ताकि त्यो भ्रष्टाचार गर्ने ब्याक्ति आफैँ एक्लै भएर सिस्टम मान्न थाल्छ र विधिको शासन अनुशरण गर्न सुरु गर्छ।

हाल देशमा राजावादी र गणतन्त्रवादीको दोहोरी चलिरहेको छ। आन्दोलनले विकराल रूप लिँदैछ। यसको कुनै अर्थ छैन भन्ने लाग्छ। चाहे कोट पुरानो होस् या नयाँ, तर सुन्दरताको चमक शरीरको प्राकृतिक बनावटले नै निर्धारण गर्छ।

अथवा, हिजो राजतन्त्र चाहिँदैन भनेर गणतन्त्र ल्याउने जनता पनि तिने हुन्, आज गणतन्त्र भएन, राजतन्त्रमा फर्की भन्ने जनता पनि तिने हुन्। जनताको सोच उही हो। चेतनाको स्तर उही हो।

सामाजिक-राजनीतिक संरचना, राजनीतिक संस्कार उही हो।

हिजो गणतन्त्र ल्याउन योगदान गर्‍यो भनेर आजसम्म त्यसको ब्याज नेपाली जनतासँग असुल्ने र देशका युवा खाडीमा बेच्ने, देशलाई वर्षौँपछि धकेल्ने गणतन्त्र र गणतन्त्रका ठेकेदार पनि उने हुन्। र, भोलि राजतन्त्र ल्याउने समाज र नेतृत्व गर्ने ठेकेदारहरू पनि उने हुनेछन्। जसले, 'हामीले राजतन्त्र ल्याउन योगदान गरेका छौँ, जसको भाग हामीले पाउने पछि' वा राजतन्त्र ल्याउन लगानी गर्ने ठेकेदार हरूले त्यसको बदलामा सावौँ-ब्याजको हिसाबकिताब लिने नै छन्।

तन्त्र परिवर्तनभन्दा पनि सामाजिक-राजनीतिक संरचनामा सुधार गरौँ। जनताको चेतनाको स्तरमा सुधार गरौँ। हाम्रो व्यक्तिगत जीवन स्वार्थरहित, साधारण, सरल, सुखी बनाऔँ।

अभ्र महत्वपूर्ण कुरा, राजनीतिक दलको भ्रण्डाभन्दा देशको भ्रण्डालाई प्राथमिकतामा राखौँ, पार्टीको भोलाभन्दा ज्ञानको पुस्तक भरिएको भोला बोकाँ। देखासिको, अनावश्यक डाहा-मोह सबै त्यागेर सक्षम, शिक्षित समाजको निर्माण नै आजको आवश्यकता हो।

बढाऊँ चेतनाको स्तर, भगाउँ विकृतिहरू र पो जस हुन्छ

नगरौँ आन्दोलन, नत्र परदेशमा नेपालीमन सदैव टच हुन्छ।

त्यागौँ डाहा, इर्ष्या मोह नगरौँ तुलना, प्रतिस्पर्धा कोहीसँग

अनि पो जिन्दगी बन्छ सुखीखुसी, सदाबहार चसै-चस हुन्छ।

नयाँ शैक्षिक सत्र लुटको माध्यम नबनोस्

• प्रेमनारायण भुसाल

नयाँ वर्षको सुरुवात मात्र नभएर वैशाख महिनालाई विद्यालय तहको नयाँ सत्रका रूपमा समेत लिइन्छ। विद्यार्थी नयाँ कक्षामा प्रवेश गर्ने भएकाले भर्ना, पोसाक र पाठ्यपुस्तकका सन्दर्भमा पनि चर्चा हुने गर्छ। नयाँ कक्षामा प्रवेश गर्ने विद्यार्थी नयाँ उमंगका साथ विद्यालय जान पाउनु भन्ने उद्देश्यले सरकारले भर्ना अभियानका रूपमा घरदैलो कार्यक्रमसमेत सञ्चालन गर्दै आएको छ। यद्यपि अझै पनि कयौँ विद्यार्थी विद्यालयबाहिर नै रहन विवश छन्।

विश्वका अतिसम्पन्न ज्यादै कम देशहरूमा जस्तै नेपालमा पनि आठ कक्षासम्म अनिवार्य तथा निःशुल्क र १२ कक्षासम्म निःशुल्क शिक्षाको व्यवस्था छ। व्यवहारमा भने अक्षरशः पालना भएको पाइँदैन। निजी लगानीमा सञ्चालित संस्थागत विद्यालयले अभिभावकको ढाढ भौँचिने गरी शुल्क उठाउने वैधानिक बाटो खुला छ। सामुदायिकले समेत सहयोग र अन्य विभिन्न बहानामा विद्यार्थीबाट शुल्क उठाउँदै आएको छ। त्यसो त शिक्षा मन्त्रालयअन्तर्गतका विभागीय निकायले समेत रजिस्ट्रेशन र परीक्षा फारमका रूपमा विद्यार्थीबाट शुल्क असुल्दै आएका छन्। यस अर्थमा संवैधानिक र कानुनी व्यवस्था हात्तीका देखाउने दाँत भै सावित हुँदैछ।

वैशाख लामासाथ अभिभावक तर्सिने

अवस्था पनि सुरु हुन्छ। मोबाइलमा नयाँ वर्षको शुभकामनाको नोटिफिकेसनसँगै मिसिएर आउने विद्यालय भर्ना र शुल्कको विवरणले खल्लो र निरस पार्ने गरेको छ। सशक्त नियामक निकायको

अभावले अभिभावकहरू दिनानुदिन पीडित हुँदै गएका छन्। शैक्षिक गुणस्तरका बारेमा बोल्ने कुनै पनि निकाय नभएको शिक्षक आफ्ना पेसागत हकहित एवं सेवा र सुविधाका लागि संगठित देखिन्छन्। विद्यालय सञ्चालकहरू बढीभन्दा बढी नाफा आर्जन गर्नका लागि तैछाडमछाड गर्छन्। सरकार र यसअन्तर्गतका निकायहरूलाई आफ्नो पञ्जामा पारेका छन्। यसले सार्वजनिक सेवामा रहेका अभिभावकलाई भ्रष्टाचार गर्न बाध्य पारेको छ भने निम्न र मध्यमवर्गीय समाजमा विखण्डन, असन्तोष, बेखुसी र त्रासको वातावरण पनि सिर्जना गरेको छ।

विद्यालय सद्भाव र प्रेमलाई बढावा दिँदै राष्ट्रको मुहारको संकेत गर्ने पवित्र संस्था हुनुपर्नेमा समाजलाई स्तरीकरण गर्ने, आर्थिक विभेदीकरणको नमीठो पाठ सिकाउने एवं शिक्षाको आवरणमा अपवित्र खेलहरू मौलाउने स्थलका रूपमा विकसित भएका छन्। यसले सामाजिक मूल्यमान्यता र आगामी पुस्ताका आचरणगत शुद्धतामा हास ल्याउँदै गरेको प्रत्यक्ष रूपमा महसुस हुन्छ। जसले गर्दा समाज अर्थमुखी र स्वार्थी बन्दै गएको छ। सामाजिक एकाइ विद्यालयले समाजमा खुसी र सन्तुष्टि प्रवर्द्धन गर्नका लागि योगदान गर्नुपर्नेमा बेखुसीका कारक बनी सामाजिक अस्थिरताका लागि अप्रत्यक्ष रूपमा भूमिका खेल्ने काम गर्नु कदापि राम्रो होइन। शैक्षिक सत्रले वैशाखलाई नयाँ वर्ष हुनबाट रोकेको छ अर्थात् यसले अभिभावकमाथि

भार थोपर्ने बैसाखीको काम गरेको छ। बैसाखीका अनेक उपाक्रमहरूमध्ये केही उपाक्रमहरू अहिले नै सुरु पनि भइसकेका छन्।

नयाँ भर्ना अभियान : आकर्षक विज्ञापन दिएर विद्यालयले आफू उत्कृष्ट भन्दै भर्ना अभियान सञ्चालन गरेका छन्। व्यावसायिक घरानाको लगानी भएका नाफामुखी विद्यालयले व्यवसाय विस्तार गर्नु र विस्तारका लागि विज्ञापन गर्नु अनौठो कार्य होइन। तर शिक्षा कुनै व्यवसायी विशेषको लगानी र नाफामा मात्र सीमित हुने क्षेत्र होइन। यो प्रत्यक्ष रूपमा समाज, सामाजिक मूल्य र समाजको अग्रगमन वा पतनसँग सम्बन्धित विषय भएकाले शिक्षालाई निजी भन्नु नै अशोभनीय कार्य हो। भर्ना अभियानभित्र विभिन्न पक्षहरू लुकेर बसेका छन्। यिनसलाई शक्तिका रूपमा परिणत गर्न विद्यालयले निश्चित कोट, अन्तिम अवसर र भर्ना सकियो जस्ता सूचनाहरूसमेत जारी गर्ने प्रवृत्ति पछिल्लो समय विकसित भएको छ।

पाठ्यपुस्तक र पोसाकमा चलखेल : विद्यालय भर्ना र वैशाखको आगमनसँगै पाठ्यपुस्तकमा ढुलो चलखेल हुने गरेको छ। पछिल्लो दुई वर्ष सार्वजनिक विद्यालयमा पाठ्यपुस्तक नपुगेको भन्ने गुनासो भने सुनिएको छैन तर निजी क्षेत्रमा पाठ्यपुस्तकको अस्वस्थ व्यापार मौलाउँदै गएको छ। गुणस्तरहीन, अशुद्ध र त्रुटिपूर्ण पाठ्यपुस्तकको ओइरो लागेको गरेबाट यसमा विभिन्न क्षेत्र र निकायको संलग्नता पुष्टि हुन्छ।

नाफामुखी विद्यालयले हरेक वर्ष पाठ्यपुस्तक परिवर्तन गर्ने प्रवृत्ति देखाएका छन्। प्रकाशक र विद्यालय सञ्चालकको व्यापारिक धन्धाका कारण यसरी

प्रत्येक वर्ष पाठ्यपुस्तकहरू परिवर्तन हुने गर्छन्। यसको प्रत्यक्ष प्रभाव विद्यार्थी र अभिभावकमा पर्ने गरेको छ। पाठ्यक्रम परिवर्तन नभइकनै पाठ्यपुस्तक परिवर्तन गरिरहने विद्यालय छ भने स्पष्ट रूपमा के बुझिन्छ भने त्यहाँ कमिसनको ढूलै खेल छ। जसमा विद्यार्थी र अभिभावकलाई शोषण गर्ने काम भएको छ। यतिमात्र कहाँ हो र वैशाखीमै जोडेर शुल्क लिन पाइने भएकाले केही विद्यालयले बर्सेनि विद्यालय पोसाकसमेत परिवर्तन गर्ने गरेका छन्। कहिले सर्टमा लोगो ठाँस्ने त कहिले लोगो हटाउने, कहिले रङमा सामान्य परिवर्तन ल्याउने गरी अभिभावकलाई चार पाँच थान पोसाक किन्न बाध्य पार्ने विद्यालयहरू पनि छ्। यापछ्यापती छन्।

नियमतः विद्यालयले पुस्तक र पोसाक बेच्न पाउँदैनन्। विद्यालय सञ्चालक र व्यापारिक प्रतिष्ठानको मिलेमतोमा विद्यालय परिसरमै वा विद्यालयले तोकेकै ठाउँमा पुस्तक र पोसाक किन्नुपर्ने बाध्यता सिर्जना गर्छन्। विद्यालयको क्यालेन्डर र कक्षा परीक्षाका नाममा असुल गरिने खर्च त्यहाँको लगानी र विद्यार्थीको आवश्यकताले औचित्य पुष्टि गर्न सकिने खाले देखिन्छ। घर पायकको विद्यालयमा पढ्ने चलन नभएकाले वा यसलाई प्रोत्साहन गर्न नसकेकाले टाढाटाढाका विद्यालयहरूमा भौँतारिने प्रवृत्ति बढेको छ। यसले काठमाडौँ र यस्तै घना जनसङ्ख्या भएका क्षेत्रमा यातायात व्यवस्थापनमा समेत समस्या सिर्जना गरिरहेको छ। यसबाट आम नागरिक प्रताडित भएका छन् भने अर्कातिर विद्यालय सञ्चालकलाई यातायात व्यवसायसमेत सँगसँगै सञ्चालन गरेर अभिभावकबाट शुल्क असुल्ने अवसर प्रदान गरेको छ। चर्को यातायात शुल्क असुलेर विद्यार्थीलाई लामो

समयसम्म सडकमै घुमाइरहने विद्यालयले आमदानी त गरेका छन् तर विद्यार्थीको उर्वर मस्तिष्कलाई टेवा दिने होइन, तहसनहस पार्ने काम गरेका छन्।

खासगरी वैशाख महिनामै नयाँ विद्यालय चयन गर्ने र कम्तीमा एक वर्षका लागि योजना गर्ने काम गरिन्छ। यतिखेर विद्यालयले पाठ्यपुस्तकमा चलखेल त गरेका छन् / छैनन्, पोसाकसम्बन्धी नीति नियम कस्ता बनाएका छन्, विद्यालयमा उपलब्ध हुने खाना र पानी गुणस्तरीय छ/ छैन भन्ने कुरामा अभिभावक चनाखो हुनुपर्छ। हरेक वर्ष पाठ्यपुस्तक परिवर्तन गर्ने र कमाउनकै लागि मात्र सञ्चालन गरिएका विद्यालयमा आफ्ना बालबालिकालाई भर्ना गर्नु हुँदैन। यस्ता संस्थाले बालबालिकालाई आगामी दिनका लागि तयार गर्ने होइन, अभिभावकमाथि शोषण गरी बालबालिकालाई समेत गुमराहमा पार्ने काम गर्छन्।

सार्वजनिक वा सामुदायिक विद्यालयका सन्दर्भमा पनि अनावश्यक रूपमा लिइने सहयोगका नामका शुल्कहरू कति जायज हुन् भन्ने बारे अभिभावक स्वयं सचेत हुनुपर्ने अवस्था रहेको छ। राज्यले लामो समयदेखि शिक्षा ऐनसमेत जारी गर्न नसकेको र जारी गर्न तयार गरिएको शिक्षा ऐनमा पनि विद्यार्थीका हितका बारेमा र विद्यालय शिक्षाको गुणस्तरका बारेमा व्यवस्था गर्नुभन्दा विद्यालय सञ्चालक र शिक्षकका कुरा मात्र थोपर्ने प्रयास भएको छ। यसैले ऐन आए पनि विद्यार्थी र अभिभावकले चयन महसुस गर्न पाउने छैनन्। अभिभावक सचेत नहुने हो भने नयाँ सत्र लुटको माध्यम मात्र बन्ने छ। सचेत नागरिकले समाजमा मौलाउँदै गएका यस किसिमका कुप्रवृत्तिलाई निरुसाहन गर्नका लागि सक्रियता देखाउनु आवश्यक छ।

Pratidin National Daily

प्रतिदिन
PRATIDIN NATIONAL DAILY

तपाईं जहाँ भएपनि
प्रतिदिन दैनिक तपाईंसँगै

ताजा र विश्वसनीय खबरको लागि
पर्ने पाइल

लगइन गर्नुहोस

www.pratidindaily.com

